

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS
PATAISOS INSPEKCIJŲ IR PROBACIJOS SKYRIUS**

**PAŽYMA
APIE PREVENCINĖS PRIEMONĖS „TEISTŲ ASMENŲ PRIEŽIŪRA 2010“ ĮVYKDYMA**

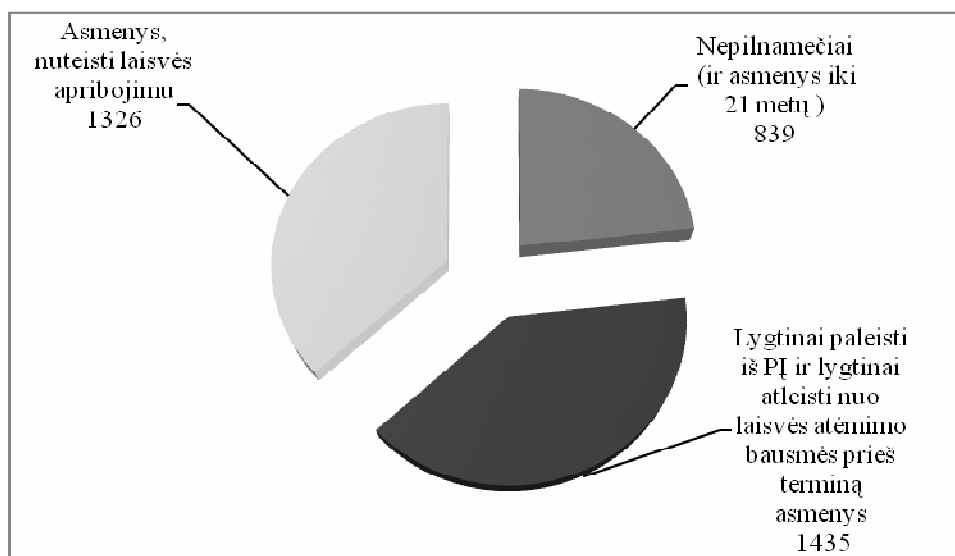
2010-06-01
Vilnius

Bendru Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) direktoriaus, Policijos generalinis komisaro ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 15 d. pasirašytu įsakymu Nr. V-90/5-V-300/10 „Dėl „Prevencinės priemonės „Teistų asmenų priežiūra 2010“ organizavimo ir vykdymo“, š. m. gegužės 3–21 d. Kalėjimų departamentui pavaldžios pataisos inspekcijos (toliau – pataisos inspekcijos arba PI), teritoriniai policijos komisariatai ir savivaldybių Vaiko teisių apsaugos tarnybos visoje šalyje vykdė prevencinę priemonę „Teistų asmenų priežiūra 2010“. Šia prevencine priemone siekiama stiprinti visuomenės saugumą, mažinti nusikaltimų recidyvą, aktyvinti pataisos inspekcijų, savivaldybių Vaiko teisių apsaugos tarnybų ir teritorinių policijos įstaigų bendradarbiavimą, gerinti asmenų, lygtinai paleistų iš pataisos įstaigų, lygtinai atleistų nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą ir nuteistų laisvės apribojimo bausme bei nepilnamečių, esančių pataisos inspekcijų įskaitoje, elgesio bei teismo jiems nustatytų draudimų ir paskirtų įpareigojimų vykdymo kontrolę.

Šios prevencinės priemonės metu ypatingas dėmesys buvo skirtas visų į pataisos inspekcijų įskaitas įrašytų nepilnamečių, asmenų, lygtinai paleistų iš pataisos įstaigų, lygtinai atleistų nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą ir nuteistų laisvės apribojimo bausme asmenų teisės pažeidimų prevencijai ir išaiškinimui, taip pat buvo domėtasi jų elgesiu, ryšiais, materialinėmis ir buitinėmis jų gyvenimo sąlygomis.

Vykdydami prevencinę priemonę pataisos inspekcijų pareigūnai aplankė 3600 nuteistųjų (1 diagrama) gyvenamosiose vietose, bendravo su nuteistaisiais pataisos inspekcijose bei jų mokslo vietose ir su artimaisiais. Iš viso pataisos inspekcijų pareigūnai gyvenamosiose vietose susitiko su 2518 nuteistųjų.

1 diagrama. Prevencinės priemonės „Teistų asmenų priežiūra 2010“ metu aplankyti asmenys

Prevencinės priemonės „Teistų asmenų priežiūra 2010“ metu buvo siekiama atkreipti dėmesį į tai, kaip nuteistieji laikosi teismo paskirtų įpareigojimų ir nustatytų draudimų, ar nedaro

administracinių teisės pažeidimų. Per tris prevencinės priemonės savaites buvo nustatyta 240 įskaitoje esantiems asmenims teismo paskirtų įpareigojimų nevykdymo ir nustatytų draudimų nesilaikymo, administracinių teisės pažeidimų atvejų (iš jų 73 padaryti nepilnamečių). Daugiausia buvo nustatyta teismo paskirtų įpareigojimų nevykdymo ar draudimų nesilaikymo atvejai, t. y. 227. Taip pat buvo nustatyta ir 11 administracinės teisės pažeidimų, iš kurių 4 pažeidimai padaryti nepilnamečių. Už nustatytus pažeidimus 122 nuteistiesiems skirtos nuobaudos, tarp kurių nepilnamečiams – 18 nuobaudų. Dėl bausmės pakeitimo griežtesne į teismą kreiptasi dėl 74 asmenų, iš jų 16 nepilnamečių.

Domėdamasis nuteistųjų, esančių pataisos inspekcijos įskaitoje, buitimi, užimtumu, laisvalaikio praleidimu, Kalėjų departamento Pataisos inspekcijų ir probacijos skyriaus atstovas kartu su Vilniaus regiono Vilniaus m. ir r. PI pareigūnu š. m. gegužės 12 d. aplankė Vilniaus rajono Rudaminos seniūnijoje gyvenančius nepilnamečius, o 2010 m. gegužės 21 d. Trakuose susitiko su Trakų rajono policijos vadovybe ir aptarė prevencinės priemonės vykdymo aspektus.

Pažymėtina, kad ši prevencinė priemonė ne tik gerina nuteistųjų elgesį, teismo skirtų įpareigojimų vykdymo kontrolę, bet ir skatina glaudesnę tarpinstitucinį bendradarbiavimą, įgalina kelias institucijas kartu pažvelgti į nuteistųjų problemas bei padėti jas spręsti. Aplankyti nuteistieji galėjo įsitikinti, kad jie yra ne tik kontroliuojami ir prižiūrimi, bet ir siekiama jiems padėti spręsti išskylančias problemas, jie nepalikti vieni likimo valiai, rūpinamasi jų integracija į visuomenę. Pavyzdžiui, prevencinės priemonės metu lankantis pas lygtinai paleistą iš pataisos įstaigos asmenį Šiaulių regiono Pakruojo r. PI pareigūnai išsiaiškino, kad nuteistojo namuose nėra elektros. Pareigūnai nedelsiant kreipėsi į Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrių dėl vienkartinės piniginės paramos bei paramos maisto produktais skyrimo. PI pareigūnai du nuteistuosius informavo apie jiems priklausančią socialinę pašalpą ir kreipėsi į gyvenamosios vietos seniūniją dėl dokumentų sutvarkymo socialinei pašalpai gauti. Pareigūnų pagalba sulaukė ir Jonavos r. PI įskaitoje esanti daugiavaikė lygtinai paleistoji (šeimoje auga 7 vaikai), kuriai bendradarbiaujant su visuomeninę organizacija „Guoda“ buvo suteikta pagalba maisto produktais bei rūbais, tarpininkauta dėl nemokamo gydymosi nuo alkoholizmo, padėta susitvarkyti asmens tapatybės dokumentus. Šakių r. PI pareigūnai padėjo dviems lygtinai paleistiesiems Šakių liuteronų bendruomenėje gauti labdarą. Pagalbą išigyjant asmens tapatybės dokumentą lygtinai paleistajam suteikė ir Raseinių r. PI pareigūnai. Marijampolės m. PI pareigūnai, atvykę pas pensinio amžiaus nuteistą į namus, rado pastarąją užsitrenkusią nuosavo namo antrame aukšte, negalinčią be telefono išsikviesti pagalbą ir taip išbuvusią dvi paras. PI pareigūnai kartu su policija padėjo nuteistajai atidaryti duris. Pataisos inspekcijos pareigūnai konstatavo, kad daliai nuteistųjų socialinė parama yra neprieinama dėl informacijos apie ją stokos, tačiau vis tik daugiausiai dėl jų pačių pasyvumo ir neveiklumo.

Apibendrinus regionų pataisos inspekcijų pateiktus siūlymus ir pastabas, galima teigti, kad priemonės metu vyko glaudus tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir buvo reiškiamas pageidavimas, kad panašios priemonės vyktų ir ateityje.

Pasibaigus šiai prevencinei priemonei ir apibendrinus jos rezultatus galima pasidžiaugti, kad vykstantis geranoriškas bendras pataisos inspekcijų, policijos pareigūnų ir Vaiko teisių apsaugos tarnybų bendradarbiavimas nemažai prisideda stiprinant visuomenės saugumą. Bendras kelių tarnybų lankymasis pas pataisos inspekcijų įskaitoje esančius asmenis juos drausmina, jie motyvuojami be pažeidimų vykdyti teismo skirtus įpareigojimus, laikytis nustatytų draudimų, nedaryti kitokio pobūdžio pažeidimų, įskaitoje esančių nepilnamečių tėvai išipareigoja daugiau dėmesio skirti vaikų auklėjimui ir ugdymui, jų laisvalaikio praleidimui, suteikiama jiems aktuali informacija.